

да се потвърди и оть Султанъ Баязида. По знаменититѣ оть тѣхъ бѣхъ се поселили тукъ въ Търново, като престоленъ градъ на бѫлгарското царство. Ние по горѣ видѣхми, че пакъ тіе Рагузини, като Славяне, сѫ устровали вѫзстанія въ Търново, и сѫ се вѫзползовали оть сѫперничеството на Австрія съ други нѣкои джржави. Въ такивато едни, отистинѣ много тежки обстоятелствени времена за Бѫлгаритѣ, що имъ оставаше да правятъ? — Да живѣятъ единъ безсѫзнателенъ робски животъ... Едно нѣщо само имаха което до нѣйдѣ ги крѣпѣше; то бѣше общинското имъ черковно самоуправление, което и дѣйствително можаше много и по много да имъ спомогни въ много случаи, ако да имаха свое народно висше духовенство, но за голѣма злочестина, Бѫлгария пижкаше подъ тежкія яремъ на грѣцкото висше фанариотско духовенство, което въ нѣкои отношения бѣше по гибелно за злочестото ни отечество; понеже ако тежкія хумотъ на турското свѣтско правителство, поставенъ на вратоветѣ на Бѫлгаритѣ, не ги оставаше никакъ да дѣйствуватъ свободно „тѣлесно“, то ёще по тежкія хумотъ на фанариотското грѣцко духовенство тежѣше на душитѣ имъ, и ги безпрестанно мѫчаше, като ги крайно развращаваше. За да могжть слѣдователно нашитѣ прадѣди да се избавятъ оть това „двойно робство“: оть свѣтската власть на турцитѣ, да се освободятъ при това, и оть духовно-административната власть на фанариотското грѣцко духовенство, тѣ сѫ постоянно мислили и сѫ се грижили. Но ... какъ да се освободятъ? когато, спорядъ както и по горѣ се спомянѫ, хумотъ-тѣ на турската власть бѣ много тежъкъ; при това, когато другите сѫсѣдни намъ Христіянски джржави, вмѣсто да сѫдѣйствуватъ съ своитѣ благоволни и милостиви постѣшки кѫмъ Бѫлгаритѣ предъ турското правителство: „за да имъ облегчять тої хумотъ“, тѣ напротивъ го правяха, „ако и неволно“ може, съ своитѣ гибелни за нась сѫперничества, ёще по тежъкъ... Спорядъ всичко горѣзложенное се вижда, че кѫмъ края на XVII, вѣкъ и въ цѣлія XVIII вѣкъ е бѣло невѣжливо вече на нашитѣ прадѣди да устрояватъ и подлагатъ малки и голѣми но „общи вѫзстанія“ противъ турска-